TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. rugpjūčio 1 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Aplinka – Skatinimas naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją – Direktyva 2009/28/EB – 3 straipsnis – Direktyva (ES) 2018/2001 – 4 straipsnis – Nacionalinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos skatinimo priemonės – Pagalbos schema – Valstybės pagalba – SESV 108 straipsnis – Europos Komisijos išimtinė kompetencija nuspręsti dėl pagalbos priemonių suderinamumo su vidaus rinka – Komisijos sprendimas, kuriame konstatuota, kad tokia pagalbos schema suderinama su vidaus rinka – Pagalbos pagal šią schemą gavėjo pareikštas ieškinys nacionaliniame teisme dėl šios schemos taikymo tvarkos, neatsiejamai susijusios su jos veikimu – Nagrinėjant šį ieškinį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą dėl nurodytų šių direktyvų nuostatų išaiškinimo nepriimtinumas“

Byloje C-514/23

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) 2023 m. rugpjūčio 8 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugpjūčio 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Tiberis Holding Srl

prieš

Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA,

Ministero dello Sviluppo economico,

Ministero dell’Ambiente e della Sicurezza energetica,

dalyvaujant

Conza Energia Srl,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis (pranešėjas), ketvirtosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Jääskinen, A. Arabadjiev ir M. Condinanzi,

generalinis advokatas A. Rantos,

* Proceso kalba: italų.

posėdžio sekretorius C. Di Bella, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. lapkričio 7 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Tiberis Holding Srl*, atstovaujamos *avvocati* F. Bassan, I. Perego, G. M. Roberti, A. Sascaro ir S. Venturini,

– *Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA*, atstovaujamos *avvocati* R. Lener, A. Pugliese ir C. San Mauro,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos S. Fiorentino ir G. Palmieri, padedamų *avvocati dello Stato* L. G. V. Delbono ir P. Garofoli,

– Europos Komisijos, atstovaujamos B. De Meester ir A. Spina,

susipažinęs su 2025 m. vasario 6 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios [d]irektyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009, p. 16), 3 straipsnio ir 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018, p. 82) 4 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Tiberis Holding Srl* (toliau – *Tiberis*) ginčą su *Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA*, *Ministero dello Sviluppo economico* (Ekonominio vystymosi ministerija, Italija) ir *Ministero dell'Ambiente e della Sicurezza energetica* (Aplinkos ir energetinio saugumo ministerija, Italija) dėl sąskaitų faktūrų, kuriomis GSE paprašė *Tiberis* grąžinti dalį pagalbos, kurią ši bendrovė gavo pagal elektros energijos gamybos iš kitų atsinaujinančiųjų energijos išteklių nei fotovoltiniai įrenginiai skatinimo schemą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (ES) 2015/1589

3 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1589, nustatančio išsamias [SESV] 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9), 1 straipsnyje pateiktos šios apibrėžtys:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) pagalba – bet kuri priemonė, atitinkanti SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;

b) esama pagalba:

<…>
ii) patvirtinta pagalba, t. y. [Europos] Komisijos arba [Europos Sąjungos] Tarybos patvirtintos pagalbos sistemos [schemos] ir individuali pagalba;

<…>

c) nauja pagalba – visa pagalba, t. y. pagalbos sistemos [schemos] ir individuali pagalba, kuri nėra egzistuojanti pagalba, įskaitant egzistuojančios pagalbos pakeitimus;

d) pagalbos schema – bet kuris teisės aktas, pagal kurį bendrai ir abstrakčiai teisės aktuose apibrėžtoms įmonėms netaikant kitų įgyvendinimo priemonių galima teikti individualią pagalbą, ir bet kuris teisės aktas, pagal kurį vienai arba kelioms įmonėms gali būti teikiama su konkrečiu projektu nesusijusi ir neribotam laikotarpiui skirta pagalba, ir (arba) neriboto dydžio pagalba;

<…>

f) neteisėta pagalba – nauja pagalba, įgyvendinta prieštaraujant SESV 108 straipsnio 3 daliai;

<…>“

4 Šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Suinteresuotoji valstybė narė, išskyrus tuos atvejus, kai pagal SESV 109 straipsnį priimtuose reglamentuose ir kitose atitinkamose SESV nuostatose yra numatyta kitaip, iš anksto praneša Komisijai apie bet kuriuos planus skirti naują pagalbą. <…>“

5 Šio reglamento 3 straipsnyje nurodyta:

„Pagalba, apie kurią reikia pranešti pagal 2 straipsnio 1 dalį, neskiriama tol, kol Komisija nepriima tokią pagalbą patvirtinančio sprendimo, arba kol nelaikoma, kad Komisija tokį sprendimą priėmė.“

Reglamentas (EB) Nr. 794/2004

6 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (ES) 2015/1589 (OL L 140, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 4 t., p. 3), iš dalies pakeisto 2015 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamentu (ES) 2015/2282 (OL L 325, 2015, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 794/2004), 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Reglamento 2015/1589 1 straipsnio c punkte „taikomos pagalbos pakeitimai – tai visi pakeitimai, išskyrus grynai formalaus ir administracinio pobūdžio pakeitimus, kurie negali turėti įtakos pagalbos priemonės atitikimui bendrosios rinkos reikalavimams. <…>“.

Sprendimas SA.43756

7 2016 m. balandžio 28 d. Sprendime C(2016) 2726 *final* dėl valstybės pagalbos SA.43756 (2015/N) – Italija – Parama Italijoje gaminamai atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai (toliau – Sprendimas SA.43756) Komisija nepateikė prieštaravimų dėl pagalbos schemos, skirtos atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energijos gamybai skatinti, apie kurią jai ministerijos dekretu pranešė Italijos Respublika; Komisija nurodė, kad ši schema suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

8 Šio sprendimo 2 dalies „Priemonės aprašymas“ 2.1 skirsnyje „Pagalbos schemos kontekstas ir tikslai“ yra tokios konstatuojamosios dalys:

„(2) Schemos, apie kurią pranešta, tikslas – skatinti elektros energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių. Priemonė padės Italijai pasiekti Sąjungos lygmens tikslus, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių energija. Schema taikoma visiems atsinaujinantiesiems energijos ištekliams, išskyrus saulės fotovoltinę energiją <…>

(3) Siekdama pertvarkyti nacionalinę atsinaujinančiosios energijos paramos schemą pagal [Komisijos komunikato „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (OL C 200, 2014, p. 1, toliau – 2014–2020 m. gairės)] nuostatas, Italija pranešė apie pereinamojo laikotarpio tvarką 2015 ir 2016 metais. <…>

(4) Italija pranešė Komisijai apie ministerijos dekreto projektą, kuriame išdėstytos schemos įgyvendinimo nuostatos. Dekretas bus oficialiai priimtas, kai Komisija priims sprendimą nepateikti prieštaravimų.“

9 To sprendimo 3 dalyje, skirtoje pagalbos schemos, apie kurią pranešta, vertinimui, yra jo 28–66 konstatuojamosios dalys. Šios 3 dalies 31 ir 32 konstatuojamosiose dalyse Komisija patikslina: kadangi schema, apie kurią pranešta, skirta iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai remti, ji patenka į 2014–2020 m. gairių taikymo sritį, todėl šios schemos suderinamumą su SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu ji vertino remdamasi atitinkamomis šių gairių nuostatomis, t. y. 3.2 skirsniu, 3.3.1. ir 3.3.2 poskirsniais.

10 Sprendimo SA.43756 34 konstatuojamojoje dalyje „Bendro intereso tikslas“ nurodyta:

„Pagalbos priemonės, apie kurią pranešta, tikslas – padėti Italijai pasiekti ilgalaikius tikslus, susijusius su klimato kaita ir energijos tvarumu, kuriuos [Europos Sąjunga] nustatė kaip [Sąjungos] energetikos politikos dalį. Schema padės Italijai pasiekti savo tikslus. Pagal [2014–2020 m. gairių] 30 ir 31 punktus Italija nustatė priemonės tikslą ir paaiškino, kad priemonė padės siekti Sąjungos energetikos politikos tikslų (žr. 2 konstatuojamąją dalį).“

11 To sprendimo 36–42 konstatuojamosiose dalyse „Pagalbos poreikis, tinkama priemonė ir skatinamasis poveikis“ nurodyti, be kita ko, 2014–2020 m. gairių 107, 116 ir 49 punktai.

12 Skyriuje „Proporcingumas“ yra šios konstatuojamosios dalys:

„(43) Pagal [2014–2020 m. gairių] 69 punktą pagalba aplinkos apsaugai ir energetikai yra laikoma proporcinga, jeigu pagalbos suma vienam pagalbos gavėjui yra apribota iki minimumo, kurio reikia nustatytam aplinkos apsaugos ar energetikos tikslui pasiekti.

(44) Komisija įvertino pagalbos proporcingumą pagal [2014–2020 m. gairių] 3.3.2 skirsnio nuostatas dėl veiklos pagalbos atsinaujinančių išteklių energijai gaminti.

<…>

(47) Kaip patikslinta [2014–2020 m. gairių] 128 punkte, jei konkursas nerengiamas, Komisija vertina pagalbos proporcingumą atsižvelgdama į [2014–2020 m. gairių] 131 punktą.

(48) Dėl į pirmumo sąrašus įtrauktų projektų, kuriems taikomas perpirkimo tarifas, pažymėtina, kad Italija įrodė, jog pagalba vienam energijos vienetui neviršija [bendrų išlygintų energijos gamybos naudojant aptariamą technologiją sąnaudų (*levelised cost of electricity*, toliau – LCOE)]. Pavyzdžiui, iš 4 lentelės matyti, kad apskaičiuotos atrinktų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų LCOE yra gerokai didesnės už apskaičiuotą elektros energijos rinkos kainą <…>. Italijos apskaičiuotas [vidaus grąžos normos] intervalas <…> atitinka intervalą neseniai Komisijos patvirtintuose atsinaujinančiosios energijos projektuose arba yra už jį mažesnis.

<…>

(50) Kalbant apie projektus, įtrauktus į pirmumo sąrašus, pažymėtina, kad, jei elektros energijos rinkos kaina viršija numatytą LCOE, skirtumas susigrąžinamas sumažinant priemoką, kai atliekami paskesni mokėjimai. Tai leidžia išvengti ypač didelio pelno, jei dėl elektros energijos kainų, didesnių nei LCOE, vykdant projektą gaunamos papildomos pajamos (viršijančios tas, į kurias atsižvelgta vertinant projekto pelningumą <…>). <…>

(51) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad atlygis atitinka [2014–2020 m. gairių] 131 punkte nustatytas sąlygas, taigi yra proporcingas.“

13 Sprendimo SA.43756 66 konstatuojamojoje dalyje „Išvada dėl priemonės suderinamumo" teigiama:

„Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad schema, apie kurią pranešta, siekiama būtino ir proporcingo bendro intereso tikslo, nedarant nepageidaujamo poveikio konkurencijai ir prekybai, todėl pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal [2014–2020 m. gaires].“

Italijos teisė

14 2016 m. birželio 23 d. *Decreto del Ministero dello Sviluppo economico – Incentivazione dell’energia elettrica prodotta da fonti rinnovabili diverse dal fotovoltaico* (Ekonominio vystymosi ministerijos dekretas „Iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, išskyrus fotovoltinę energiją, pagamintos elektros

energijos skatinimas“) (GURI, Nr. 150, 2016 m. birželio 29 d., p. 8, toliau – 2016 m. birželio 23 d. dekretas) kaip jo teisinis pagrindas pirmiausia nurodyta Direktyva 2009/28 ir Sprendimas SA.43756.

15 2016 m. birželio 23 d. dekreto 4 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta, kad galimybė naudotis šiame straipsnyje nustatyta paskatos sistema suteikiama pagal įvairias procedūras, t. y. įtraukiant įrenginį į atitinkamą registrą, kuris nustatomas atsižvelgiant į energijos šaltinį ir įrenginio rūšį, veiklos vykdytojui dalyvaujant konkurso procedūrose, kuriose laimėtojai nustatomi vadovaujantis mažiausios kainos kriterijumi, arba suteikiant paskatą tiesiogiai. Šiame 4 straipsnyje dėl kiekvienos procedūros nurodytos reikalavimus atitinkančių įrenginių kategorijos, kurios iš esmės nustatomos pagal atitinkamo įrenginio gamybos pajėgumą.

16 Šio dekreto 7 straipsnis skirtas perpirkimo tarifams ir paskatoms. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, kiek tai susiję su įrenginiais, kurių pajėgumas mažesnis nei arba lygus 500 kilovatų (kW), GSE prireikus perperka į tinklą tiekiamą elektros energiją, mokėdama už grynąją produkciją, tiekiamą į tinklą, bendrą skatinamąjį tarifą, nustatytą remiantis šio dekreto 1 priedu. Šio 7 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad tuo atveju, jei tokio įrenginio valdytojas nusprendžia pasilikti energiją ir parduoti ją laisvoje rinkoje, GSE „atšaukia fiksuotą tarifą“; pereiti nuo vienos paskatos mokėjimo tvarkos prie kitos per skatinamosios priemonės taikymo laikotarpį leidžiama ne daugiau kaip du kartus. Šio 7 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad, kiek tai susiję su įrenginiais, kurių vardinė galia yra didesnė kaip 500 kW ir už kuriuos mokama paskata, nes jie dalyvauja konkurso procedūrose, GSE už grynąją produkciją, tiekiamą į tinklą, moka paskatą, nustatomą pagal minėtą dekretą, o šių įrenginių pagaminta energija lieka gamintojo žinioje.

17 Paskatų apskaičiavimo tvarka patikslinta 2016 m. birželio 23 d. dekreto 1 priedo 1 dalyje „Paskatų už naujus įrenginius nustatymas“. Šios 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad ši tvarka taikoma įrenginiams, kurių pajėgumas yra mažesnis nei arba lygus 500 kW ir dėl kurių pasirinktas bendras skatinamasis tarifas, kaip tai suprantama pagal šio dekreto 7 straipsnio 4 dalį. Šios 1 dalies 2 punkte nustatyta paskatų už kitus įrenginius apskaičiavimo tvarka.

18 Baziniai tarifai, pagal kuriuos skaičiuojama paskata, skiriasi atsižvelgiant į atsinaujinantįjį energijos šaltinį, įrenginio rūšį ir jo pajėgumą. Dideliems įrenginiams taikomi mažesni baziniai tarifai nei vidutinio dydžio įrenginiams.

19 2016 m. birželio 23 d. dekreto 26 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad GSE skelbia konkrečias šiuo dekretu įtvirtintos paskatų sistemos taikymo procedūras, be kita ko, veiklos taisykles, susijusias atitinkamai su konkurso procedūromis ir įtraukimo į registrą procedūromis.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

20 *Tiberis* eksploatuoja 2,747 megavatų (MW) galios hidroelektrinę ant Tibro upės kranto. 2017 m. rugsėjo 8 d. GSE tenkino šios bendrovės 2016 m. gruodžio 22 d. pateiktą prašymą leisti pasinaudoti 2016 m. birželio 23 d. dekrete, papildytame 2016 m. liepos 15 d. GSE nustatytomis taikymo procedūromis pagal šio dekreto 26 straipsnį, numatyta elektros energijos gamybos paskatų sistema.

21 2017 m. spalio 5 d. *Tiberis* sudarė su GSE sutartį dėl šiai bendrovei taikytinų paskatų teikimo sąlygų pagal šią sistemą. Nuo 2017 m. iki 2021 m. *Tiberis* iš viso gavo 4 044 340,75 EUR pagalbos. Dviem 2022 m. balandžio 4 d. sąskaitomis faktūromis ir viena 2022 m. gegužės 2 d. sąskaita faktūra GSE pareikalavo *Tiberis* grąžinti dalį gautos pagalbos, iš viso 1 224 210,86 EUR.

22 *Tiberis* pateikė skundą *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija), prašydama panaikinti šiuos reikalavimus grąžinti, taip pat sutarties ir teisės aktų nuostatas, kuriomis buvo grindžiami šie reikalavimai. Grįsdama skundą *Tiberis*, be kita ko, rėmėsi Direktyvos 2009/28 3 straipsnio ir Direktyvos 2018/2001 4 straipsnio pažeidimu. GSE ir kita proceso šalis *Conza Energia srl*. teigė, jog skundas nepriimtinas dėl to, kad buvo pateiktas pavėluotai, ir bet kuriuo atveju nepagrįstas.

23 Šis teismas nusprendė, kad šis skundas yra priimtinas, bet nepagrįstas.

24 *Tiberis* kreipėsi į *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija), kuri yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, su prašymu pakeisti šį sprendimą ir pakartojo savo pagrindą, grindžiamą Direktyvos 2009/28 3 straipsnio ir Direktyvos 2018/2001 4 straipsnio pažeidimu. GSE ir *Conza Energia* prašo atmesti šį skundą.

25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad iš pirmo žvilgsnio atrodo, jog 2016 m. birželio 23 d. dekreto 1 priedo 1 dalies 2 punktas prieštarauja Direktyvos 2009/28 3 straipsniui ir Direktyvos 2018/2001 4 straipsniui. Iš tiesų šiose Sąjungos teisės nuostatose įtvirtinti penki kumuliaciniai kriterijai, kad paskatos būtų teisėtos. Pirma, paskatos turi būti pagrįstos situacija rinkoje, antra, jos turi sudaryti sąlygas naudos gavėjams reaguoti į rinkos signalus, trečia, turi būti vengiama nereikalingo rinkų iškraipymo, ketvirta, turi būti užtikrinama, kad gamintojai galėtų reaguoti į rinkos kainos signalus, ir, penkta, turi būti užtikrinama, kad gamintojai gautų iš rinkos kuo didesnes pajamas. Be to, šios paskatos turi būti teikiamos atvirai, skaidriai, konkurencingai, be diskriminacijos ir ekonomiškai efektyviai.

26 Tačiau dėl šio teismo nagrinėjamų nacionalinės teisės normų gamintojai gali būti priversti atsisakyti paskatų, o tai prieštarautų paskatų sistemos tikslui. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog 2016 m. birželio 23 d. dekreto 4 straipsnyje nurodyta, kad galimybė naudotis paskatų sistema suteikiama pagal tris skirtingas procedūras ir kad gamintojai negali savo nuožiūra pasirinkti konkrečios procedūros, nes procedūra, kuria jie turi teisę pasinaudoti, priklauso tik nuo atitinkamo įrenginio gamybos pajėgumo. Taigi *Tiberis* negalėjo laisvai pasirinkti, ar pasinaudoti paskata būdama įtraukta į registrą, ar dalyvaudama konkurse. Vis dėlto gamintojai, kurie naudojasi paskata būdami įtraukti į registrą, privalo sumokėti GSE sumą, lygią skirtumui tarp rinkos kainos ir GSE garantuoto skatinamojo tarifo, jei rinkos kaina yra didesnė už šį tarifą, kitaip nei gamintojai, kurie turi didelius įrenginius ir naudojasi paskata dalyvaudami konkurse ir gali gauti visą rinkos kainą.

27 Be to, priemonė, kuria atliekamas koregavimas GSE naudai, jei rinkos kaina yra didesnė už šį tarifą, gali būti nesuderinama su direktyvomis 2009/28 ir 2018/2001, nes, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, pagal šias direktyvas valstybės narės įpareigojamos suteikti galimybę veiklos vykdytojams reaguoti į pokyčius rinkoje tam, kad būtų užkirstas kelias iškraipymui, atsirandančiam dėl gamintojų nereagavimo į paklausos pokyčius, kadangi, atsižvelgiant į neigiamą paskatą, gamintojai, kurie naudojasi paskata būdami įtraukti į registrą, nėra suinteresuoti reaguoti į pokyčius rinkoje.

28 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal Direktyvos 2009/28 3 straipsnyje ir Direktyvos 2018/2011 4 straipsnyje nustatytus principus draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais, taikant nacionalinę paskatų sistemą, kai gamintojai parduoda energiją laisvojoje rinkoje, numatytas skatinamasis tarifas, kuriuo užtikrinama minimali kaina, kuri tuo pačiu metu yra didžiausia kaina, taikant sumų, viršijančių paskatos vertę, koregavimo ir (arba) grąžinimo mechanizmą, kai rinkos kaina yra didesnė už paskatos kainą (vadinamoji neigiama paskata), o koregavimo mechanizmas taikomas tik tais atvejais, kai gamintojas, parduodantis energiją laisvojoje rinkoje, turi teisę naudotis paskata pagal įtraukimo į atitinkamą registrą sistemą, o ne dalyvaudamas konkurso procedūroje?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

29 GSE teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė visų reikšmingų faktinių aplinkybių ir neišdėstė konkrečių priežasčių, paskatinusių jį kelti klausimą dėl nacionalinės teisės suderinamumo su Sąjungos teise, ir taip pažeidė Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnį.

30 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją, į kurią atsižvelgta Procedūros reglamento 94 straipsnio a ir b punktuose, siekiant pateikti tokį Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kad tas teismas apibrėžtų pateikiamų klausimų faktines aplinkybes ir teisinį pagrindą arba bent paaiškintų šiuos klausimus pagrindžiančias faktines prielaidas. Be to, kaip nustatyta Procedūros reglamento 94 straipsnio c punkte, prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti išdėstytos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės normų (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 59 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

31 Nagrinėjamu atveju prašymas priimti prejudicinį sprendimą atitinka pirmesniame šio sprendimo punkte primintus reikalavimus.

32 Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad Italijos vyriausybė taip pat teigia, jog prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas, tačiau taip yra dėl to, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negali tenkinti *Tiberis* prašymo, taigi pateiktas klausimas yra hipotetinis. Iš tiesų, anot šios vyriausybės, patenkinus šį prašymą būtų iš esmės pakeista Sprendimu SA.43756 patvirtinta pagalba, o tai reikštų, kad šis teismas suteiktų naują pagalbą, apie kurią nebuvo pranešta Komisijai ir kuri nebuvo jos patvirtinta. Tai prieštarautų SESV 108 straipsnio 3 daliai.

33 Šiuo klausimu primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl Teisingumo Teismas iš principo turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (1988 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Pardini*, 338/85, EU:C:1988:194, 8 punktas ir 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

34 Vis dėlto Teisingumo Teismas turi išnagrinėti sąlygas, kuriomis į jį kreipėsi nacionalinis teismas, kad patikrintų savo jurisdikciją arba jam pateikto prašymo priimtinumą (2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Teisingumo Teismui, be kita ko, gali tekti išnagrinėti, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas gali taikyti Sąjungos teisės nuostatas, su kuriomis susiję prejudiciniai klausimai, kad išspręstų ginčą pagrindinėje byloje. Jeigu taip nėra, šios nuostatos neturi reikšmės sprendžiant šį ginčą ir prašomas prejudicinis sprendimas nėra būtinas tam, kad prašymą jį priimti pateikęs teismas galėtų priimti savo sprendimą, todėl šie klausimai turi būti pripažinti nepriimtinais (2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inwayaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 38 punktas).

36 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme pateiktu skundu *Tiberis* ginčija 2016 m. birželio 23 d. dekrete numatyto neigiamos paskatos mechanizmo, kuris yra šiame dekrete nustatytos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, išskyrus fotovoltinę energiją, skatinimo schemos įgyvendinimo tvarka, teisėtumą atsižvelgiant į Direktyvos 2009/28 3 straipsnį ir Direktyvos 2018/2001 4 straipsnį.

37 Be to, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos ir per posėdį vykusių diskusijų matyti, kad neginčijama, jog ši iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, išskyrus fotovoltinę energiją, skatinimo schema yra valstybės pagalbos schema, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnį, Direktyvos 2009/28 2 straipsnio k punktą ir Direktyvos 2018/2001 2 straipsnio antros pastraipos 5 punktą, apie kurią kompetentingos Italijos valdžios institucijos pranešė Komisijai ir dėl kurios priimtas Sprendimas SA.43756. Tame sprendime ši institucija nusprendė nepateikti prieštaravimų dėl šios pagalbos schemos, nes pripažino, kad ji suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

38 Taigi šioje byloje reikia patikrinti, ar nacionaliniame teisme ūkio subjekto pateiktą skundą, kuriuo ginčijama valstybės pagalbos schemos, skirtos iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai populiarinti, kurios gavėjas jis yra ir dėl kurios Komisija priėmė sprendimą, kuriame konstatuojamas jos suderinamumas su vidaus rinka, įgyvendinimo tvarka, šis teismas gali vertinti atsižvelgdamas į Direktyvos 2009/28 3 straipsnio arba Direktyvos 2018/2001 4 straipsnio nuostatas, kuriomis remiasi šis ūkio subjektas ir kurios yra pateikto klausimo dalykas.

39 Šiuo aspektu primintina, kad, kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, taikant SESV įtvirtintą valstybės pagalbos kontrolės sistemą nacionalinių teismų ir Komisijos funkcijos yra viena kitą papildančios, tačiau skirtingos (2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

40 Kalbant konkrečiai, kol bus priimtas galutinis Komisijos sprendimas, nacionaliniai teismai užtikrina teisės subjektų teisių apsaugą, valstybės institucijoms galbūt pažeidus SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą draudimą. Šie teismai gali nagrinėti bylas, kuriose jie privalo išaiškinti ir taikyti SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą valstybės pagalbos sąvoką, kad nustatytų, ar valstybės priemonei, nustatytai nesilaikant SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos išankstinės kontrolės procedūros, vis dėlto reikėjo taikyti tą procedūrą. Tačiau nacionaliniai teismai nėra kompetentingi priimti sprendimo dėl valstybės pagalbos priemonių ar schemos suderinamumo su vidaus rinka. Remiantis suformuota jurisprudencija, šis vertinimas priklauso

išimtinei Komisijos, kontroliuojamos Sąjungos teismų, kompetencijai (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. *PGE*, C-574/14, EU:C:2016:686, 31 ir 32 punktus ir 2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, 46 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

41 Be to, pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 108 straipsnyje numatytos procedūros rezultatas niekada neturi prieštarauti konkrečioms SESV nuostatoms. Taigi, pagalba, kuri pati ar tam tikros jos sąlygos pažeidžia Sąjungos teisės nuostatas ar bendruosius principus, negali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka. Iš tiesų, kai pagalbos ar pagalbos schemos teikimo tvarka taip neatsiejamai susijusi su pagalbos ar pagalbos schemos tikslu arba veikimu, kad jų neįmanoma vertinti atskirai, jų poveikis visos pagalbos ar pagalbos schemos suderinamumui ar nesuderinamumui būtinai turi būti vertinamas pagal SESV 108 straipsnyje numatytą procedūrą (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2023 m. sausio 31 d. Sprendimo *Komisija / Braesch ir kt.*, C-284/21 P, EU:C:2023:58, 96 ir 97 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

42 Todėl tokios tvarkos vertinimas nepriklauso nacionalinių teismų kompetencijai (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

43 Taip pat svarbu priminti, kad Sąjungos normų dėl valstybės pagalbos taikymas grindžiamas nacionalinių teismų ir Komisijos bei Sąjungos teismų lojalaus bendradarbiavimo pareiga, pagal kurią kiekviena institucija veikia pagal SESV jai priskirtas funkcijas. Taip bendradarbiaudami nacionaliniai teismai turi imtis bet kokių reikiamų bendrųjų ar specialiųjų priemonių, kad užtikrintų pagal Sąjungos teisę atsirandančių pareigų vykdymą, ir nesiimti tokių, kurios gali trukdyti siekti Sutarties tikslų, kaip matyti iš ESS 4 straipsnio 3 dalies. Konkrečiai kalbant, nacionaliniai teismai privalo nepriimti sprendimų, prieštaraujančių Komisijos sprendimui dėl valstybės pagalbos suderinamumo su vidaus rinka, nes tik ši institucija, prižiūrima Sąjungos teismo, yra kompetentinga vertinti suderinamumo klausimą (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *PGE*, C-574/14, EU:C:2016:686, 33 ir 34 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją ir 2024 m. spalio 17 d. Sprendimo *NFŠ*, C-28/23, EU:C:2024:893, 59 punktą).

44 Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje ginčijamas neigiamos paskatos mechanizmas yra Sprendime SA.43756 nurodytos pagalbos schemos veikimo būdas, tai buvo patvirtinta ir per teismo posėdį vykusiose diskusijose. Šiuo klausimu, be kita ko, iš Sprendimo SA.43756 43, 44, 47, 48, 50 ir 51 konstatuojamųjų dalių matyti, kad būtent pagrindinėje byloje ginčijamas neigiamos paskatos mechanizmas galiausiai lemia pagalbos sumą, skiriamą ūkio subjektams, kurie naudojasi nagrinėjama pagalbos schema dėl jų įtraukimo į registrą. Būtent šis mechanizmas leido Komisijai padaryti išvadą, kad būtent į registrą įtrauktų projektų atveju ši pagalbos schema atitinka proporcingumo sąlygą.

45 Taigi, atsižvelgiant į šio sprendimo 41 punkte primintą jurisprudenciją, ši tvarka, kuri neatsiejamai susijusi su atitinkamos pagalbos schemos veikimu, negali būti vertinama atskirai nuo jos.

46 Be to, iš tos pačios jurisprudencijos matyti, kad Komisija negalėjo pripažinti valstybės pagalbos schemos, dėl kurios priimtas Sprendimas SA.43756, suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, prieš tai neįsitikinusi, kad ši schema nepažeidžia kitų atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų ar bendrųjų principų (pagal analogiją žr. 2023 m. sausio 31 d. Sprendimo *Komisija / Braesch ir kt.*, C-284/21 P, EU:C:2023:58, 100 punktą).

47 Vadinasi, pirma, įgyvendinant šią pagalbos schemą leisti nacionaliniam teismui priimti sprendimą dėl šio neigiamos paskatos mechanizmo teisėtumo atsižvelgiant į Direktyvos 2009/28 3 straipsnį iš esmės reikštų, kad šiam teismui būtų suteikta teisė pakeisti Komisijos sprendime SA.43756 atliktą vertinimą savuoju ir jam būtų leista, nesilaikant šio sprendimo 40 punkte nurodytos jurisprudencijos, pasisavinti šiai institucijai suteiktą išimtinę kompetenciją vertinti valstybės pagalbos suderinamumą su vidaus rinka ir nepaisyti šio sprendimo 43 punkte nurodytos jo pareigos lojaliai bendradarbiauti su Sąjungos institucijomis (pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *PGE*, C-574/14, EU:C:2016:686, 36 ir 37 punktus).

48 Tai, kad Sprendime SA.43756 aiškiai neminima Direktyva 2009/28, visų pirma jos 3 straipsnis, apie kurį kalbama pateiktame klausime, šiuo aspektu neturi reikšmės.

49 Kaip matyti iš to sprendimo 2–4 ir 34 konstatuojamųjų dalių, pagalbos schema, dėl kurios priimtas šis sprendimas, siekiama Italijoje skatinti elektros energijos gamybą iš kitų atsinaujinančiųjų energijos išteklių nei fotovoltinė energija ir, kaip nurodyta to sprendimo 31 konstatuojamojoje dalyje, schema, apie kurią pranešta ir kuri atitinka pagrindinėje byloje nagrinėjamą schemą, buvo įvertinta visų pirma atsižvelgiant į 2014–2020 m. gaires. Šių gairių 107 punkte, į kurį daroma nuoroda Sprendimo SA.43756 36 konstatuojamojoje dalyje, primenama, kad Sąjunga nusistatė plataus užmojo klimato kaitos ir energetikos tvarumo tikslus, kad keliais pagal teisėkūros procedūrą priimtais Sąjungos teisės aktais, kaip antai Direktyva 2009/28, jau padedama siekti šių tikslų ir kad tam tikromis sąlygomis valstybės pagalba gali būti tinkama priemonė, padedanti pasiekti Sąjungos tikslus ir su jais susijusius nacionalinius planinius rodiklius.

50 Taigi Sprendime SA.43756 vertindama šios pagalbos schemos suderinamumą su vidaus rinka, įskaitant jos veikimo būdą, t. y. neigiamos paskatos mechanizmą, Komisija neišvengiamai atsižvelgė į Direktyvą 2009/38.

51 Antra, dėl neigiamos paskatos mechanizmo atitikties Direktyvos 2018/2001 4 straipsniui ar net jos 6 straipsniui, kuriuo, be kita ko, remiasi Komisija, pažymėtina, kad ši direktyva buvo priimta vėliau nei Sprendimas SA.43756, todėl negalima teigti, kad šiuo sprendimu Komisija būtinai įvertino šį mechanizmą ir įsitikino, kad juo nepažeidžiama kuri nors iš šių nuostatų.

52 Vis dėlto, viena vertus, kadangi 2016 m. birželio 23 d. dekretu nustatytą pagalbos schemą Komisija patvirtino minėtu sprendimu, ją apima sąvoka „esama pagalba“, kaip ji suprantama pagal Reglamento 2015/1589 1 straipsnio b punkto ii papunktį.

53 Pagal SESV 108 straipsnio 1 dalį Komisijai suteikti įgaliojimai kartu su valstybėmis narėmis nuolat kontroliuoti šiose valstybėse esamas pagalbos schemas. Po šios kontrolės Komisija atitinkamoms valstybėms narėms gali siūlyti naudingas priemones, reikalingas bendrai rinkai laipsniškai plėtoti arba jai veikti, ir prireikus nuspręsti panaikinti ar pakeisti pagalbą, kurią ji laiko nesuderinama su vidaus rinka (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *P*, C-6/12, EU:C:2013:525, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

54 Be to, nuolat kontroliuojant esamas pagalbos schemas teisinė padėtis nesikeičia tol, kol atitinkama valstybė narė priims pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių arba kol Komisija priims galutinį sprendimą (šiuo klausimu žr. 2001 m. spalio 9 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-400/99, EU:C:2001:528, 61 punktą).

55 Taigi esamos pagalbos schemos suderinamumo su vidaus rinka vertinimas ir toliau priklauso išimtinei Komisijos, kontroliuojamos Sąjungos teismų, kompetencijai, kaip nurodyta šio sprendimo 40 punkte primintoje jurisprudencijoje.

56 Be to, nagrinėjamu atveju Komisija komunikate „2022 m. valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (OL C 80, 2022, p. 1), kuriuo 2022 m. vasario 18 d. buvo pakeistos 2014–2020 m. gairės, kaip „atitinkamas priemones“, kaip jos suprantamos pagal SESV 108 straipsnio 1 dalį, pasiūlė valstybėms narėms prireikus iš dalies pakeisti esamas pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai schemas, kad jos ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. būtų suderintos su naujomis gairėmis.

57 Šis terminas dar nebuvo pasibaigęs nei 2022 m. balandžio 4 d., nei 2022 m. gegužės 2 d., kai buvo išrašytos šio sprendimo 21 punkte nurodytos sąskaitos faktūros, dėl kurių kilo ginčas pagrindinėje byloje.

58 Kita vertus, bet koks pagrindinėje byloje nagrinėjamo neigiamos paskatos mechanizmo pakeitimas gali turėti įtakos nagrinėjamos pagalbos schemos suderinamumo su vidaus rinka vertinimui, nes gali padidėti pagalbos intensyvumas. Iš tiesų šis mechanizmas yra neatsiejamas nuo šios schemos veikimo ir gali būti, kad, nesant minėto mechanizmo, Komisija būtų nusprendusi, jog ši pagalbos schema nėra proporcinga, ir kad dėl to nebūtų jos pripažinusi suderinama su vidaus rinka. Taigi pagal Reglamento Nr. 794/2004 4 straipsnio 1 dalį toks pakeitimas būtų „esamos pagalbos pakeitimas“, todėl tai būtų laikoma „nauja pagalba“, kaip ji suprantama pagal Reglamento 2015/1589 1 straipsnio c punktą, kuriai taikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga pranešti ir kurios suderinamumo su vidaus rinka vertinimas, remiantis šio sprendimo 40 punkte priminta jurisprudencija, priklauso išimtinei Komisijos, kontroliuojamos Sąjungos teismų, kompetencijai.

59 Pirmesniame punkte padaryta išvada taip pat taikoma tuo atveju, kai šis mechanizmas pakeičiamas ne *erga omnes*, kaip šiuo atveju prašo padaryti *Tiberis*, o tik konkretaus pagalbos gavėjo, kaip antai *Tiberis*, naudai. Leidimas įgyvendinti valstybės pagalbos schemą, kurį Komisija suteikė sprendime nepateikti prieštaravimų, galioja, tik jei laikomasi visų veiksnių, į kuriuos tame sprendime atsižvelgė ši institucija, vertindama pagalbos schemos suderinamumą su vidaus rinka (pagal analogiją žr. 2023 m. sausio 31 d. Sprendimo *Komisija / Braesch ir kt.*, C-284/21 P, EU:C:2023:58, 83 punktą). Taigi individualiu lygmeniu įgyvendinta pagalbos schema, neatitinkanti pagalbos schemos, apie kurią pranešta Komisijai ir kurią Komisija patvirtino, taip pat gali būti laikoma „nauja pagalba“, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 1 straipsnio c punktą (pagal analogiją žr. 2023 m. sausio 31 d. Sprendimo *Komisija / Braesch ir kt.*, C-284/21 P, EU:C:2023:58, 86 punktą).

60 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad pati valstybės pagalba negali būti nustatyta teismo sprendimu, nes nustatant pagalbą turi būti atliekamas galimybių vertinimas, kuris nepriskiriamas teismo iniciatyvai (šiuo klausimu žr. 2023 m. sausio 12 d. Sprendimo *DOBELES HES*, C-702/20 ir C-17/21, EU:C:2023:1, 76 punktą).

61 Be to, 2023 m. sausio 12 d. Sprendimo *DOBELES HES* (C-702/20 ir C-17/21, EU:C:2023:1) 121 ir 122 punktuose Teisingumo Teismas nurodė, kad tuo atveju, kai į nacionalinį teismą kreipiamasi su reikalavimu, kad būtų išmokėta neteisėta pagalba, nes apie ją nebuvo pranešta Komisijai, vykdydamas Sąjungos teisėje jam pavestą valstybės pagalbos kontrolės užduotį tas teismas iš principo tokį reikalavimą turi atmesti, tačiau pripažino, kad vis dėlto nacionalinio teismo sprendimu, kuriuo atsakovas įpareigojamas išmokėti pagalbą, jeigu

atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos iš anksto apie ją yra pranešusios Komisijai ir jeigu ši institucija pritarė arba laikoma pritarusia, taip pat galima išvengti naujos pagalbos išmokėjimo pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį, Reglamento 2015/1589 2 straipsnio 1 dalį ir 3 straipsnį.

62 Vis dėlto ši jurisprudencija negali būti taikoma nagrinėjamos bylos aplinkybėms, todėl negali paneigti išvados, išplaukiančios iš šio sprendimo 52–60 punktuose išdėstytų aplinkybių. Pagrindinėje byloje nacionalinio teismo jurisdikcija nagrinėti aptariamą skundą neleidžia išvengti naujos pagalbos išmokėjimo pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį ir Reglamento 2015/1589 2 straipsnio 1 dalį ir 3 straipsnį. Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 58 punkto, bet kokiam neigiamos paskatos mechanizmo pakeitimui taikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga pranešti, o šio pakeitimo suderinamumo su vidaus rinka vertinimas priklauso išimtinei Komisijos, kontroliuojamos Sąjungos teismų, kompetencijai.

63 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad pagal Sąjungos teisę prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui draudžiama vertinti pagrindinėje byloje nagrinėjamo neigiamos paskatos mechanizmo atitiktį Direktyvos 2009/28 3 straipsnio ar Direktyvos 2018/2001 4 straipsnio nuostatoms, nes šis mechanizmas neatsiejamas nuo valstybės pagalbos schemos, kurią Komisija Sprendimu SA.43756 pripažino suderinama su vidaus rinka, veikimo.

64 Taigi Direktyvos 2009/28 3 straipsnio arba Direktyvos 2018/2001 4 straipsnio išaiškinimas neturi reikšmės sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje.

65 Vadinasi, prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

66 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2023 m. rugpjūčio 8 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) nutartimi pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas.

Parašai.